

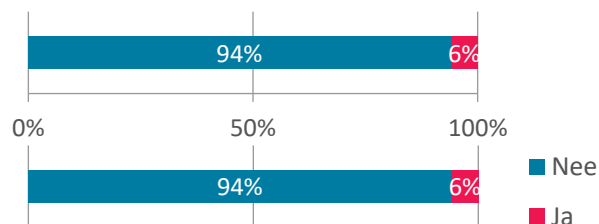
Elf procent van de burgers geeft aan in 2023 afgezien te hebben van een doktersbezoek, verdere behandeling of medicijnen vanwege de kosten

Naast betaalbaarheid en kwaliteit, is toegankelijkheid een belangrijke pijler van de Nederlandse zorg. Dit houdt bijvoorbeeld in dat burgers die zorg nodig hebben op tijd toegang hebben tot zorg. Jaarlijks meet het Nivel daarom hoe burgers de toegang tot de zorg ervaren.

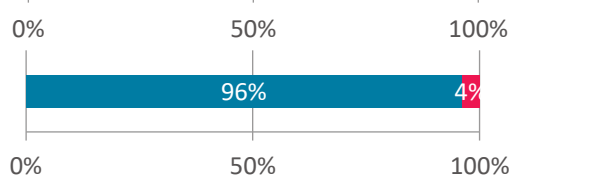
We belichten twee onderdelen: de mate waarin burgers afzien van zorg vanwege de kosten; en de wachttijden voor een afspraak met een medisch specialist na een doorverwijzing. De data zijn afkomstig van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg uit de jaren 2016 tot en met 2023.

Is het de afgelopen 12 maanden voorgekomen dat u...

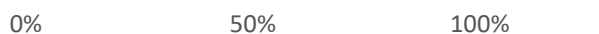
... een medisch probleem had, maar vanwege de kosten geen arts heeft bezocht? (n=721*)

... vanwege de kosten heeft afgezien van een door een arts aanbevolen medisch onderzoek, behandeling of nabehandeling? (n=720*)

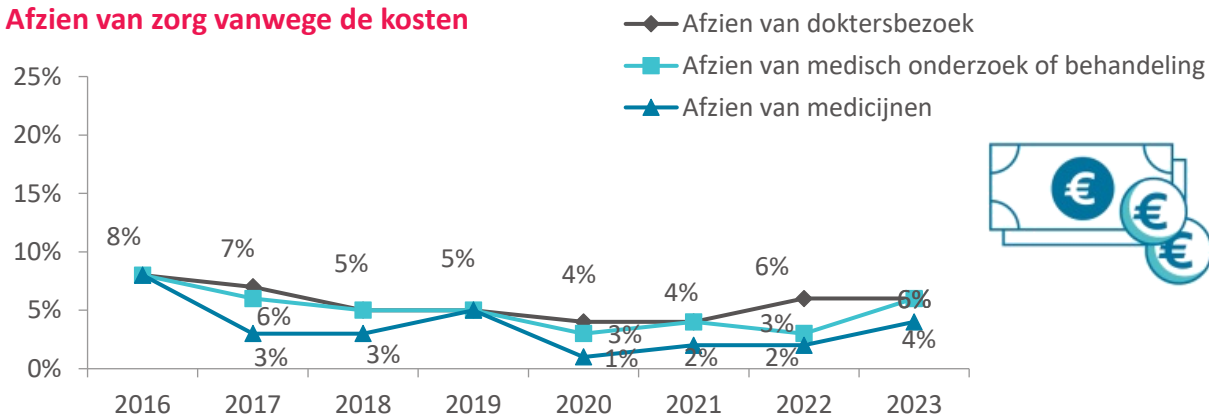

... vanwege de kosten een recept voor medicijnen niet hebt afgehaald of doseringen van medicijnen hebt overgeslagen? (n=717*)

* gewogen, data afkomstig uit 2023

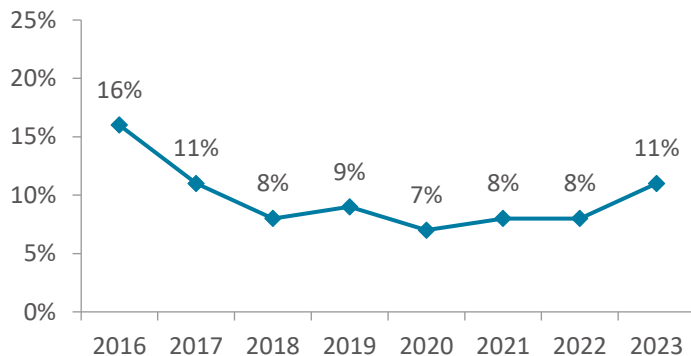
Afzien van zorg vanwege de kosten

Afzien van zorg vanwege de kosten over de jaren heen

Het aantal burgers dat afziet van een doktersbezoek, een medisch onderzoek of medische behandeling of medicijnen vanwege de kosten is constant gebleven ten opzichte van 2022. Van 2016 tot en met 2023 is voor het percentage mensen dat afziet van een doktersbezoek geen trend waargenomen. Het percentage mensen dat afziet van medicijnen vanwege de kosten daalt in de periode 2016 t/m 2020 en stijgt weer van 2020 tot en met 2023. Voor het percentage mensen dat afziet van een medische behandeling of onderzoek is dezelfde trend te zien, namelijk ook een daling in de periode 2016 t/m 2020 en daarna een stijging tot en met 2023.

Afzien van ten minste 1 vorm van zorg vanwege de kosten (van doktersbezoek, medisch onderzoek / behandeling, medicijnen)

— Percentage dat heeft afgezien van ten minste één vorm van zorg vanwege de kosten

Percentage burgers dat afziet van ten minste één vorm van zorg daalde tot 2020, maar stijgt nu weer

Het percentage burgers dat heeft afgezien van ten minste één vorm van zorg vanwege de kosten is 11% in 2023. In 2016 t/m 2020 is een dalende trend te zien in de groep mensen die afziet van ten minste één vorm van zorg. Van 2020 t/m 2023 is er een stijgende trend voor deze groep te zien. Verder heeft 1% van de burgers in 2023 afgezien van alle drie de vormen van zorg vanwege de kosten (niet in figuur).

Wachttijd voor de medisch specialist licht toegenomen

Van de respondenten die in de afgelopen twee jaar een medisch specialist hebben bezocht (n=421), (ongewogen), gaf in 2023 iets minder dan de helft (46%) aan minder dan vier weken op een afspraak te hebben gewacht. Ongeveer drie op de tien respondenten wachtten tussen de één en twee maanden op een afspraak (32%) en 13% wachtte twee maanden of langer. In de periode 2016-2023 is de groep respondenten die aangeeft 2 maanden of langer te moeten wachten op een afspraak significant toegenomen, namelijk van 9% in 2016 naar 13% in 2023.

Over het onderzoek

Methode

Vragenlijst (schriftelijk en online) binnen het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg in november 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023. Er is een regressieanalyse uitgevoerd om te kijken naar de verandering van de door patiënten ervaren toegang tot zorg over de tijd, waarin is gecontroleerd voor leeftijd en geslacht.

Steekproef

De steekproef was in alle jaren N=1500 en was representatief voor de algemene bevolking in Nederland van 18 jaar en ouder naar leeftijd en geslacht.

Respons

723 respondenten in 2023 (48%). De samenstelling van deze groep respondenten was naar leeftijd en geslacht niet helemaal representatief voor de algemene bevolking van 18 jaar en ouder in Nederland, ook al was de steekproef dit wel. Er is daarom een weging toegepast om hiervoor te corrigeren.

Respondenten

In 2023 was 48% vrouw en 52% man. 22% was 18-39 jaar, 45% was 40-64 jaar en 32% was 65 jaar of ouder. 42% heeft een vaste huisartspraktijk, 55% heeft een vaste huisarts, en van 3% is dit onbekend.

Meer weten? Onderzoek doen met het Consumentenpanel Gezondheidszorg?

www.nivel.nl/consumentenpanel-gezondheidszorg
mail: consumentenpanel@nivel.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Beerman, B., Meijer, M., Brabers, A. & Jong, J. de. Elf procent van de burgers geeft aan in 2023 afgezien te hebben van een doktersbezoek, verdere behandeling of medicatie vanwege de kosten. Utrecht: Nivel, 2024